

آچار فرانسه

سیاوش اسماعیل پور

اگر به تولید بها بدھیم طراح بیکار نمی ماند

در کار تولید پوشاک با نوآوری، خلاقیت و ابتکار مواجه هستیم و هر گاه کاری با کیفیت تولید کنیم که باعث تغییر شود، برای ادامه دادن این صنعت انرژی می گیریم. در ایران خطوط تولیدی با مشکلات عدیده ای دست به گریبان هستند که همین امر موجب شده تا آن ها استخدام طراح را هزینه اضافه ببینند. در حالی که صنعت پوشاک که از جمله سودآور ترین صنایع تولیدی در ایران و جهان است، ظرفیت ایجاد ده ها هزار شغل را دارد که طراحی پارچه و لباس یکی از آن ها است و اگر دید گاه روشن و مثبتی در این زمینه وجود داشته باشد، بیش از ۵ هزار طراح در سراسر ایران صاحب شغل و درآمد می شوند. از طرفی به دلیل همین اشتغال زایی و درآمدزایی است که در همه دنیا از تولید حمایت می کنند و اهمیت ویژه ای به این امر می دهند، اما در ایران گاه رفتارها ضد تولید است و باعث از بین رفتن انگیزه تولید کنندگان می شود. در مقابل تولید، بحث قاچاق بسیار شیرین و جذاب جلوه می کند چون مصائب حوزه تولید را ندارد. غافل از اینکه اشتغال از بین می رود، از ارز کشور خارج می شود و فرهنگ غربی در قالب طراحی های غیر ایرانی، که بعضا با عرف حاکم بر جامعه ما در تضادند، وارد بازار می شود که نخستین ضررش بیکاری فارغ التحصیلان دانشگاهی در رشته های طراحی پارچه و لباس و دوخت و... است. برای ایجاد شغل و فرصت شغلی حتما نباید کار خنجات بزرگ صنعتی ایجاد کنیم. کافی است به ظرفیت های موجود در ایران توجه کنیم. به ویژه در زمینه فرهنگی و سنتی این ظرفیت ها چند برابر است. حوزه پوشاک به دلیل زیر ساخت های چند هزار ساله و سنت های قابل تحسین از ویژگی های منحصر به فردی، برای اینکه دستمایه کار طراحان قرار بگیرد، بر خوردار است. اما در ایران هنوز دست بالا یا واردات است چون کارهای بازرگانی و واردات امری بسیار راحت تر از تولید است؛ در حالی که تولید همواره با استرس و نگرانی همراه است؛ به ویژه در بخش پوشاک. صنعت پوشاک جزو صناعی است که حتی با تغییر شرایط اجتماعی دچار آشوب و بی نظمی می شود و مانند میوه خیلی زود فاسد می شود که همین امر مبرگ تولید کننده را در پی دارد. به دلیل همین شرایط خاص نیاز به حمایت های جدی دولتی احساس می شود. من به عنوان تولید کننده در شرایط کنونی به دنبال کم کردن هر چه بیشتر هزینه های جاری هستم و مثالا اگر به ۱۰ طرح نیاز داشته باشم، ۵ نفر را استخدام می کنم تا ریسک کار را پایین بیاورم و همین امر در نهایت منجر به عدم به کار گیری افراد آموزش دیده می شود. یعنی می خواهم بر زنجیر وار بودن حلقه های تولید اشاره کنم که چگونه شل شدن هر حلقه ای می تواند به کسست کلی نظام تولید منجر شود. به این منظور دولت بایستی وام های کم بهره و معافیت مالیاتی را برای تولید کننده در نظر بگیرد چون صنعت پوشاک می تواند لو کموتیوی باشد برای صنایع دیگر؛ از ریسندگی و بافندگی گرفته تا صنایع پتروشیمی، کارخانه های سلولوزی، واحدهای دکمه سازی و به کار گیری طراحان تحصیل کرده و آموزش دیده.

با وجود اینکه در بخش دانش طراحی به هیچ عنوان چیزی کم نداریم و کسی که کار آفرین است و توان اداره یک واحد تولیدی را دارد، بهترین طراح ها را می تواند استخدام کند. طراحان بیکار بسیاری داریم چون طراحی هزینه های فراوانی دارد. به دلیل عدم سرمایه گذاری های اصولی در بخش پوشاک، واحدهای کوچک تولیدی هزینه ای برای طراحی های خود در نظر نمی گیرند. همچنین به دلیل محدودیت های خاص در فرهنگمان نمی توانیم فشن شوی زنده لباس داشته باشیم تا طراحان ایده های خود را به نمایش بگذارند و نظرات و سلیقه ها را در یابند. در این فضای محدود مد، به ناچار باید روی طرح ها و تولید محصولات کلاسیک کار کرد، اما فضا تا حدی در حال بهبود است چون اصولا ماهیت تولید یعنی به روز شدن، تجهیز شدن، توسعه دادن، نوآوری داشتن و تحقیق کردن، بنابراین تریق ایده های نو خلقی تکمیل کننده تولید مدرن است. تولید نمی تواند یکجا بایستد و ساکن باشد و به همین دلیل است که تولید در تمام دنیا ارزشمند است و تولید کننده در مقام یک قهرمان ستایش می شود. زمانی که تولید می کنبد یعنی ایستاده ای و مقاومت می کنبد. من معتقدم اگر از این بخش به صورت جدی حمایت شود، این صنعت یک ساله به این می تواند رونق پیدا کند. برخی صنایع به طور مثال با ۴ هزار میلیارد تومان تنها می توانند برای ۱۵۰ نفر اشتغال زایی کنند در حالی که این صنعت به گونه ای است که با ۴۰ هزار میلیارد برای ۴۰ هزار نفر اشتغال ایجاد می کند.

مدیر کانون تولید ایران

طراحی لباس برای کتابداران

نخستین جشنواره لباس کتابداران نهاد کتابخانه های عمومی کشور با هدف بهره گیری از هنر ارزشمند طراحی لباس در مشاغل مختلف و به ویژه امور فرهنگی، ایجاد نشاط و تعامل بین مخاطبان، ارائه الگوهای نوین در لباس اسلامی و ایرانی، به همت نهاد کتابخانه های عمومی کشور و با همکاری کار گروه سهامدگی مد و لباس وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی برگزار می شود. بهره مندی کار کتان نهاد کتابخانه های عمومی کشور از لباس یکسان و برخوردار از مولفه های فرهنگی و اقلیمی و متناسب با شرایط و نوع فعالیت های روزانه اداری و حمایت و بهره گیری از توانمندی های طراحان و تولید کنندگان داخلی، از جمله زمینه های شکل گیری این جشنواره را رقم زده است. مهلت ارسال آثار تا ۱۴۰۴/۰۴/۲۵ است و اختتامیه آن شهر یورماه اسال بر گزار می شود.

۸۰ | کتبی نو

یاد بگیریم، کار هاست

به طراح ایرانی بهادھیم

وقتی پای صحبت طراحان لباس می نشینیم، به موارد جالبی اشاره می کنند. اینکه وقتی در برخی تولیدی های بزرگ استخدام می شوند از آن ها می خواهند که طرحی از پیش موجود را طراحی مجدد کنند و برای ایده های نو و تازه آن ها ارزش زیادی قائل نیستند. پاکبین هم تا حدودی با این نظرات موافق است: «تولید کنندگانی هستند که از طراح می خواهند بر اساس ایده و فکری که خودشان دارند طراحی کند در حالی که یک طراح باید آنچه را به ذهنش می آید طراحی کند و اگر هم اشکالاتی داشته باشد آن اشکالات در حین کار بر طرف خواهد شد. اما در هر صورت واقعیت آن است که هنوز از طراحان ایرانی در خطوط تولید پوشاک استفاده چندانی نمی شود و تولید انبوه بر اساس طرح های از پیش موجود صورت می گیرد و شخصی دوزها و مزون دارها استفاده بیشتری از طرح های طراحان لباس می کنند.» وی همچنین حضور طراحان در نمایشگاه های پوشاک را راهی برای عرضه و نمایش طرحشان می داند چون رویکرد تولید کنندگان هم رفته رفته به این سمت و سو سوق می یابد که طرح نو و تازه بخش مهمی از تولید است که می تواند تمایز رقابتی برایشان ایجاد کند. بنابراین حضور در این فضا می تواند ویترینی برای شناسایی طراحان خوب و صاحبان ایده های نوین باشد.

دوره های آموزشی و هزینه ها

اگر کسی نخواهد در دانشگاه به یادگیری طراحی پارچه و لباس بپردازد، می تواند با حضور در کلاس های آموزشی آزاد، اصول این کار را بیاموزد؟ پاکبین در پاسخ به این پرسش می گوید: «در کلاس های معتبر بیرون از دانشگاه تنها با صرف حدودا دو سال و نیم، فرد می تواند همه مراحل طراحی لباس را به طور کامل آموزش ببیند. یعنی مرحله ای چون طراحی، مولاز، الگوسازی و دوخت که مجموعه ای از چند مهارت است که در کنار یکدیگر قرار می گیرند و یک نفر مبتدی را به طراح لباس تبدیل می کنند. البته دانش تئوری و ذوق و استعداد هم در این زمینه بسیار دخیل است.» وی همچنین اضافه می کند: «حتی افرادی هستند که با مدرک دیپلم در کلاس ها شرکت کرده اند و با آموزش همه مراحل طراحی لباس، خود به استادی کلاس های آموزشی تبدیل شده اند و شاگردانشان از فارغ التحصیلان دانشگاهی هستند.» این طراح لباس همچنین اشاره ای دارد به هزینه هایی که باید بابت این کلاس ها پرداخت شود و می گوید: «این دوره ها بین ۳ تا ۴ میلیون تومان برای افراد هزینه در بر دارد.» وقتی از پاکبین می پرسیم که طراح لباس در چه بخش هایی می تواند به کار بپردازد، می گوید: «علاوه بر واحدهای تولیدی و کار خنجات تولید پوشاک، مزون ها هم به این فکر افتاده اند که طراح استخدام کنند. همچنین خود طراح می تواند دفتر طراحی شخصی راه انداز کند.»

حتما نباید دانشگاه برویم

این طراح لباس در ادامه در مورد اینکه طراحی لباس را چگونه می توان آموخت، می گوید: «طراحی لباس و پارچه در مقطع کارشناسی وارد شد. در چند دانشگاه ایران از جمله دانشگاه الزهرا (س)، دانشگاه علم و فرهنگ، دانشگاه هنر، دانشگاه قائم شهر، دانشگاه اردکان، پردیس دانشگاه آزاد و... آموزش داده می شود. به این محیط های دانشگاهی باید آموزشگاه های آزاد و کلاس های فنی و حرفه ای را هم اضافه کرد. افرادی که مدرک دیپلم دارند هم می توانند با حضور در کلاس های آموزشی بیرون از دانشگاه، به طراحان خوبی تبدیل شوند. حتی مزون دارها و طراحان مبتدی هم می توانند با حضور در دوره های معتبر، به دانش روز در این زمینه دست یابند.» البته وی تاکید می کند که افراد برای انتخاب آموزشگاه ها و مراکز باید نهایت دقت را داشته باشند و بهترین راه حضور در آموزشگاه های معتبر و ثبت شده و دارای سابقه کار است.

وظیفه طراح و دستمز دش

پاکبین که پیش از این مدیر گروه طراحی دانشکده هنر دانشگاه الزهرا (س) بوده، در مورد درآمد طراحان لباس می گوید: «بنا به صحبتی که با دانشجویان در این زمینه داشتم، تولید کننده های بزرگ برای طراح لباس ماهانه ۳ میلیون تومان حقوق در نظر می گیرند و تولید کننده های کوچک بین یک میلیون و ۸۰۰ تا ۲ میلیون تومان حقوق پرداخت می کنند. البته گاهی پاداش هایی هم در نظر می گیرند و زمانی که طرح به تولید انبوه برسد، درصدی را هم به عنوان تشویقی برای طراح در نظر می گیرند.» پاکبین ادامه می دهد: «طراحان در خطوط تولیدی به چند روش استخدام می شوند و با آن ها همکاری می کنند. بعضی به صورت نیمه وقت و بعضی تمام وقت. بعضی از طراحان هم در خانه، کار طراحی را انجام می دهند و مثالا هفته ای دو روز برای ارائه کار به محل تولید می روند تا از میان طرح هایشان نمونه هایی انتخاب شود.» پاکبین با بیان این جملات ادامه می دهد: «آن هایی که تمام وقت هستند

کار طراحی را با نرم افزار و در محل تولید انجام می دهند. همچنین به کار الگوسازی می پردازند و چیدمان الگورا روی پارچه پیاده می کنند. البته وقتی کسی این مسئولیت را در کارخانه ای قبول می کند باید بر همه مراحل خط تولید نظارت داشته باشد و در نهایت خروجی نهایی را ببیند که آیا طرح دوخت کاملی دارد یا نه. با وقتی نمونه دوزی انجام می شود باید با دقت خیلی بالایی باشد چون بعضی از صاحبان تولیدی دقت آنچنانی ندارند. اگر برشی یک ساتی متر پایین کشیده شده باشد و صاحب تولید توجه نداشته باشد این وظیفه طراح است که متوجه کاستی ها شود. حتی انطباق پارچه با طرح باید با نظر طراح انجام شود و طراح باید این دانش را داشته باشد. به نظر من مهم ترین مسئله ای که طراح لباس باید بر آن نظارت کافی داشته باشد، انتخاب پارچه بر اساس مدل طراحی است. باید دانش آن را فرا گرفته باشد که چه پارچه هایی را از بین پارچه هایی که در تولیدی وجود دارد، برای طرحش انتخاب کند.» وی همچنین اشاره می کند که دستمزدهای شخصی دوزی در دفاتر شخصی و در مزون ها را قلم متوعی دارد. حتی طراحی های ۳۰ میلیون تومانی در بازار ایران وجود دارد. طراحی ۳ تا ۵ میلیونی هم زیاد دیده می شود و دستمزدهای بین ۱۰ تا ۲۰ میلیون تومان برای طراحی یک کار هم داریم اما تجربه، شهرت و مهارت طراح بیشترین نقش را در دستمز دش دارد و این دریافتی را معمولا استادکار های این حوزه دارند.»

طراحی پارچه و لباس به عنوان مهارتی آموختنی است که فرد دارای چنین مهارتی می تواند در قالب عرف و نیاز جامعه ایرانی پیشرفت های بسیاری داشته باشد و درآمد بالایی به دست آورد. در این ارتباط صدیقه پاکبین، دبیر انجمن طراحان پارچه و لباس ایران، پاسخگوی سوالاتمان است. پاکبین صحبت های خود را با تعریف مشخصی از طراح لباس آغاز می کند و می گوید: «طراح لباس کسی است که بتواند اثری نو را خلق کند؛ اثری که نوآوری داشته باشد و بتواند رقابتی ایجاد کند. طراح لباس در آن واحد که به فکر طرح لباس است، باید فرم اندامی کسی را که برایش طراحی می کند یا رنگا رنگ و سازمانی که برای آن طراحی می کند، در نظر داشته باشد و طرحی قابل اجرا بر اساس عرف جامعه ای که در آن زندگی می کند، ارائه دهد. در این کار نوآوری و خلاقیت شرط لازم است یعنی طراح باید نظاره گر اتفاقی های دنیای اطرافش باشد و از آن ها الهام بگیرد.» دبیر انجمن طراحان

طراحی پارچه و لباس به عنوان مهارتی آموختنی است که فرد دارای چنین مهارتی می تواند در قالب عرف و نیاز جامعه ایرانی پیشرفت های بسیاری داشته باشد و درآمد بالایی به دست آورد. در این ارتباط صدیقه پاکبین، دبیر انجمن طراحان پارچه و لباس ایران، پاسخگوی سوالاتمان است. پاکبین صحبت های خود را با تعریف مشخصی از طراح لباس آغاز می کند و می گوید: «طراح لباس کسی است که بتواند اثری نو را خلق کند؛ اثری که نوآوری داشته باشد و بتواند رقابتی ایجاد کند. طراح لباس در آن واحد که به فکر طرح لباس است، باید فرم اندامی کسی را که برایش طراحی می کند یا رنگا رنگ و سازمانی که برای آن طراحی می کند، در نظر داشته باشد و طرحی قابل اجرا بر اساس عرف جامعه ای که در آن زندگی می کند، ارائه دهد. در این کار نوآوری و خلاقیت شرط لازم است یعنی طراح باید نظاره گر اتفاقی های دنیای اطرافش باشد و از آن ها الهام بگیرد.» دبیر انجمن طراحان

درآمدهای حرفه طراحی پارچه و لباس در سطح جهانی

برای این شغل نیز تا حدود ۱۰۲۶۵ دلار تخمین زده شده است، میزان نرخ حق کمیسیون طراح مد ارزشی برابر با ۹۸۲۶ دلار دارد و سهم شدن در میزان سود نیز بین ۱۲۱۴۰ دلار در نظر گرفته شده است. در نهایت مجموع پرداخت در این حرفه بین ۲۴ هزار تا ۹۹ هزار دلار در طول سال در نوسان است. لازم به ذکر است که منظور از مجموع پرداختی طراح مد، ترکیبی از پایه حقوق، دستمز د سالانه یا ساعتی، پاداش، سهم شدن در سود، حق راهنمایی، کمیسیون، اضافه کاری و دیگر اشکال درآمد نقدی است و مزایای غیر نقدی مانند حق باز نشستگی و یا خدمات بهداشتی و درمانی را شامل نمی شود.

■ وظایف کلی طراح مد

موقعیت های شغلی طراح مد تا حدی متنوع است. سمت هایی مانند

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●

●